

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, कला समूह, छविकला उपसमूह, राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणी डार्करुम
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार एक चरणमा परीक्षा लिइने छ :
 लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- १००
 अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- २०

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्कभार	समय
सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	५० X २ = १००	४५ मिनेट

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	२०	मौखिक

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी वा नेपाली अथवा अंग्रेजी र नेपाली दुवै हुन सक्नेछ ।
- पाठ्यक्रमको एकाइहरूबाट सोधिने प्रश्नसंख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

पाठ्यक्रमका एकाइ	1	2	3.1	3.2	3.3	3.4	4	5	6	7
प्रश्न संख्या	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

- वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत २ (दुई) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.४ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७०।२।१६ देखि

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, कला समूह, छविकला उपसमूह, राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणी डार्करुम
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
विषय: सेवा सम्बन्धी

1. Introduction to Photography
2. Use of photography in different fields
  - 2.1. Studio Photography
  - 2.2. Press Photography
  - 2.3. Reprography
  - 2.4. Archaeology Photography
3. Equipments of Photography and its Use
  - 3.1. Camera
    - 3.1.1. Functions of camera
    - 3.1.2. Types of camera
  - 3.2. Camera techniques
    - 3.2.1. Exposure control
    - 3.2.2. Aperture
    - 3.2.3. Shutter speed
    - 3.2.4. Focusing
  - 3.3. Lenses
    - 3.3.1. Close up lense
    - 3.3.2. Normal lense
    - 3.3.3. Wide lense
    - 3.3.4. Fish eye lense
    - 3.3.5. Zoom lense
  - 3.4. Light
    - 3.4.1. Different sources of light
      - 3.4.1.1. Day light
      - 3.4.1.2. Tungsten light
      - 3.4.1.3. Flash light
    - 3.4.2. Exposure meter
    - 3.4.3. Kelvinometer
4. Film Processing Technique
  - 4.1. Developing
  - 4.2. Rinsing
  - 4.3. Fixing
  - 4.4. Drying
  - 4.5. Types of Film: ASA, Grain, Density, Emulsion
  - 4.6. Proper handling storage of film
5. Paper Processing Technique
  - 5.1. Developing
  - 5.2. Rinsing
  - 5.3. Fixing
  - 5.4. Drying
  - 5.5. Types of Paper; weight, Grade, Texture, Emulsion
  - 5.6. Proper storage of print
6. Enlarging Procedure
  - 6.1. Enlarging

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, कला समूह, छविकला उपसमूह, राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणी डार्करुम
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.2. Exposing
- 6.3. Dodging
- 6.4. Burning
- 6.5. Cropping
7. About Digital Photography
  - 7.1. Digital Camera
  - 7.2. Pixel
  - 7.3. Image size.
  - 7.4. Image editing, process
  - 7.5. Proper Archiving, Storage of digital data

वस्तुगत बहुउत्तर नमूना प्रश्नहरू (Sample questions)

1. Camera is used to record
  - (A) Visual Image
  - (B) Latent Image
  - (C) Print Image
  - (D) Positive image

Correct Answer: (B)
2. Meaning of Camera is
  - (A) Room
  - (B) Equipment
  - (C) Techniques
  - (D) Photographer

Correct Answer: (A)
3. Full form of SLR is
  - (A) Single Lense Reflex Camera
  - (B) Sort Zoom Lense Reflex Camera
  - (C) Short Lense Reflex Camera
  - (D) Small Zoom Lense Reflex Camera

Corect Answer: (A)
4. Developer is a
  - (A) Metol
  - (B) Sodium Thiosulphate
  - (C) Hypho
  - (D) Acetic Acid

Correct Answer: (A)
5. Which of the following Lense is used to capture maximum Area.
  - (A) Fixed lense
  - (B) Tele lense
  - (C) Fish Eye lense
  - (D) Zoom lense

Correct Answer: (C)
6. Unit to measure the intensity of light is
  - (A) C⁰
  - (B) ISO
  - (C) K
  - (D) MM

Correct Answer: (C)
7. Full form of ASA is
  - (A) American Standard Association
  - (B) Australian Standard Association
  - (C) Asian Standard Association
  - (D) Auto Standard Association

Correct answer: (A)

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, कला समूह, छविकला उपसमूह, राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणी डार्करुम
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

8. Flash is used to photograph in
(A) Sufficient Light Condition (B) Insufficient Light Condition
(C) Nature Photography (D) Bright Light
Correct Answer: (B)
9. Correct Order of Processing is
(A) Fixing – Rinsing- Developing (B) Rinsing-Fixing-Developing
(C) Developing-Rinsing- Fixing (D) Fixing- Developing
Correct Answer: (C)
10. Aperture means
(A) Size of the Lense Opening through which light Passes
(B) Size of Lense
(C) Size of Focal Length of Lense
(D) Size of Image
Correct Answer: (A)
11. Pixel is related to
(A) Digital Camera (B) Manual Camera
(C) Autofocus Camera (D) Zoom Lense Camera
Correct Answer: (A)
12. Depth of Field is
(A) Farthest focused Area
(B) Nearest Focused Area
(C) Area between nearest and farthest focused area
(D) Out of focus area
Correct Answer: (C)